

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Historia kolekcjonerstwa , PG_00203148						
Kierunek studiów	Ochrona dóbr kultury i muzealnictwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii Sztuki -> Zakład Teorii Sztuki						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Milena Woźniak-Koch					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM		
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	43.0	75		
Cel przedmiotu	Celem wykładu jest przedstawienie syntezy historii nowoczesnego kolekcjonerstwa oraz związanej z nim genezy muzealnictwa. Celem wykładu będzie też naświetlenie refleksji nad znaczeniem kolekcjonerstwa jako istotnego elementu historii kultury, współkształtującego socjo-kulturowy dyskurs od XIX wieku po współczesność. W toku wykładów, słuchacze będą mogli zapoznać się z przykładami kolekcji polskich i europejskich, w tym zaznajomić się z ewolucją modelu kolekcji narodowej od elitarnej kolekcji magnackiej, przez zbiory wielkiej burżuazji, aż po dwudziestowieczne kolekcjonerstwo średniej klasy mieszczaństwa oraz inteligencji. Przyjrzymy się nie tylko wybranym grupom społecznym, ale też zróżnicowanym metodologiom, w tym ujęciu feministycznemu w badaniach nad kolekcjami. Celem wykładu jest zarazem ukazanie faktografii, jak i socjo-kulturowych uwarunkowań wpływających na zmienne historycznie formy kolekcjonerstwa.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ODKML3_K02] Jest gotowa do podejmowania działań na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego regionu, Polski i Europy		
	[ODKML3_U06] Definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe terminy i pojęcia właściwe dla nauk o sztuce i nauk pokrewnych w pracy nad wybranymi tematami oraz epokami		
	[ODKML3_W09] Zna i rozumie kluczowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości		
	[ODKML3_W08] Zna i rozumie najważniejsze ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego		
	[ODKML3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę o powiązaniach nauk o sztuce z innymi naukami humanistycznymi oraz społecznymi: historią, kulturoznawstwem, filozofią, psychologią, ekonomią, socjologią, etnologią, antropologią, teologią		
[ODKML3_W07] Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu ochrony i utrzymania dziedzictwa kulturowego	K_W07: Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dziejów kolekcjonerstwa i muzealnictwa (P6U_W P6S_WK)	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
Treści przedmiotu	Zasadniczym zagadnieniem poruszonym podczas wykładów będzie analiza specyfiki kolekcjonerstwa artystycznego w XIX i XX wieku na ziemiach polskich, refleksja nad sensem oraz celem tej praktyki. Punktem wyjścia będzie pytanie czym jest kolekcja w rozumieniu antropologii kulturowej. Zdefiniowana zostanie specyfika polskiego modelu kolekcjonerstwa narodowego na tle europejskim, ukształtowanego w szczególnych warunkach polityczno-kulturowych, a także wskazane zostaną związki kolekcjonerstwa z muzealnictwem. Następnie w ujęciu chronologicznym omówione zostaną wybrane, najważniejsze zjawiska w dziejach kolekcjonerstwa oraz muzealnictwa XIX i XX wieku do współczesności. Uwzględnione przykłady ilustrować będą proces demokratyzacji XIX-wiecznego kolekcjonerstwa od elitarnych kolekcji magnackiej (Czartoryskich, Lubomirskich, Zamoyskich etc.), przez zbiory wielkiej burżuazji (Kronenbergowie, Blochowcie, Rotwandowie), aż po dwudziestowieczne kolekcjonerstwo średniej klasy mieszczańsko-inteligenckiej. Przyjrzymy się nie tylko wybranym grupom społecznym, ale też zróżnicowanym metodologiom, w tym ujęciu feministycznemu i zjawisku kolekcjonerstwa kobiet. W toku omawianych zajęć pojawią się odniesienia do historii muzealnictwa i rynku sztuki w Polsce i najważniejszych europejskich ośrodkach (Paryż, Londyn, Berlin).		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Ogólna znajomość rozwoju najważniejszych kierunków sztuki oraz podstawowa wiedza z zakresu historii Polski i Europy.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin pisemny	51.0%	90.0%
	Obecność	75.0%	10.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>HIGONNET Anne, <i>A Museum of Ones Own. Private Collecting, Public Gift</i>, Pittsburgh 2009.</p> <p>JAROSZEWSKI Tadeusz Stefan, <i>Wielki bourgeois mecenas, kolekcjoner, odbiorca</i>, w: <i>Mecenas, kolekcjoner, odbiorca. Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki</i>, Katowice, listopad 1981, red. E. Karwowska, A. Marczuk-Krupa, Warszawa 1984, s. 93-112.</p> <p>KACPRZAK Dariusz, <i>Kolekcje ziemi obiecanej. Zbiory przemysłowe łódzkiej burżuazji wielkoprzemysłowej w latach 1880-1939</i>, Warszawa 2015.</p> <p>KLEKOT Ewa, <i>Ontologia rzeczy znaczenie</i>, w: <i>Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności</i>, red. J. Kowalewski, W. Piasek, M. Śliwa, Olsztyn 2008, s. 185-196.</p> <p>KŁUDKIEWICZ Kamila, <i>Wybór i konieczność. Kolekcje polskiej arystokracji w Wielkopolsce na przełomie XIX i XX wieku</i>, Poznań 2016.</p> <p>KŁUDKIEWICZ Kamila, MENCFEL Michał, red., <i>Miłośnictwo rzeczy. Studia z historii kolekcjonerstwa na ziemiach polskich w XIX wieku</i>, Poznań 2012.</p> <p>MAJEWSKA-MASZKOWSKA Bożenna, <i>Mecenat artystyczny Izabelli z Czartoryskich Lubomirskiej 1736-1816</i>, Warszawa 1976.</p> <p>MENCFEL Michał, <i>Atanazy Raczyński (1788-1874). Biografia</i>, Poznań 2016.</p> <p>PALICA Magdalena, <i>Od Delacroix do van Gogha. Żydowskie kolekcje sztuki w dawnym Wrocławiu</i>, Wrocław 2010.</p> <p>PEARCE Susan M., red., <i>Interpreting Objects and Collections</i>, London-New York 1994.</p> <p>POMIAN Krzysztof, <i>Zbieracze i osobliwości. Paryż Wenecja, XVIII-XIX wiek</i>, Gdańsk 2012.</p> <p>POMIAN Krzysztof, <i>Muzeum. Historia światowa</i>, T. 1-3, Gdańsk 2023-2024.</p> <p>ROSSET Tomasz F. de, KLUCZEWSKA-WÓJCIK Agnieszka, LEWANDOWSKA Katarzyna, red., <i>Nowoczesność kolekcji</i>, Toruń 2010.</p> <p>ROSSET Tomasz F. de, KLUCZEWSKA-WÓJCIK Agnieszka, TOŁYSZ Aldona, red., <i>Kolekcjonerstwo polskie XX i XXI wieku. Szkice</i>, Warszawa 2015.</p> <p>ROSSET Tomasz F. de, <i>By skreślić historię naszych zbiorów. Polskie kolekcje artystyczne</i>, Toruń 2021.</p> <p>RYSZKIEWICZ Andrzej, <i>Zbieracze i obrazy</i>, Warszawa 1972.</p> <p>RYSZKIEWICZ Andrzej, <i>Kolekcjonerzy i miłośnicy</i>, Warszawa 1981.</p> <p>WOŹNIAK-KOCH Milena, <i>Mapping Art Collecting in Europe, 1860-1940. Eastern and Western Sociocultural Perspectives</i>, Paderborn 2023.</p>
-----------------------	-------------------------	--

		WOŹNIAK-KOCH Milena, <i>Kolekcja i tożsamość. Kolekcjonerstwo warszawskiej burżuazji i inteligencji pochodzenia żydowskiego jako wyraz identyfikacji kulturowo-narodowej (1880-1939)</i> , Gdańsk 2024.
	Uzupełniająca lista lektur	BENETT T., <i>The Birth of the Museum. History, Theory, Politics</i> , London 1995. PINDERA A., SUCHAN J., <i>Awangardowe muzeum</i> , Łódź 2020. POPCZYK M. red., <i>Muzeum sztuki. Antologia</i> , Kraków 2005. ŻYGULSKI Z., <i>Muzea na świecie. Wstęp do muzealnictwa</i> , Warszawa 1982.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Historia kolekcjonerstwa artystycznego w Polsce i Europie w XIX oraz XX wieku. Historia kolekcjonerstwa magnaterii i burżuazji, jako proces demokratyzacji zbierania sztuki. Historia kolekcjonerstwa w świetle rozwoju nowoczesnego muzealnictwa i rynku sztuki.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.